

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A Széchenyi-gőzmalom.

Arad, február 4.

Az aradi gyártelepek sorában az első helyek egyikét a Széchenyi-gőzmalom foglalja el. Mindég büszkesége volt Aradnak és még most is előkelő gazdasági hivatását méltón tölti be.

A dividendákban azonban szomorú hanyatlás állott be. Ez a büszke vállalat, mely azelőtti években hatvan és hetven forintot fizetett, most tiz forintnál többet nem fizet.

Nem csoda. A mostani malomviszonyok között tiz forintot fizetni még elég szép eredmény. A Széchenyi malomnak az 1894. év elején igen nagy készletei voltak és ezen készletek árhanyatlása példátlan volt. Ép úgy, mint egy nagy betegség próbára teszi a test szervezetét, egy vállalat életképességének is próbaköve a krízis. A Széchenyi malom életképessége és ellentállási ereje a múlt évben bizonyult be legjobban. Ha rossz esztendő megállja helyét: úgy jó esztendőben annál inkább lehet proszperitásában bizni.

Ez okból is helyén volt, hogy a Széchenyi gőzmalom vasárnapi közgyűlése a sovány tiz forint osztalékból nem kovacsolt olcsó kritikát, hanem tekintettel arra, hogy a lefolyt év a malmokra nézve, egy nehéz életfentartási küzdelmet jelentett, a melyben a Széchenyi malom tisztességes magaslaton állott, úgy az igazgatóságnak, mint a vezérigazgatójának: T. E. Ignácznak köszönetet szavazott. Az a becsületes munka, az a takarékosági szellem meg is érdemli az elismerést teljes mértékben.

Ez előnyökkel szemben azonban nem hunyhatunk szemet a hiányok és tévedések előtt sem. A Széchenyi gőzmalomnak egy baja van: nincs tartalék tőkéje. Mert az a 190,000 frt, mely össze-vissza mint tartalék szerepel, nem nevezhető tartaléktőkének, először: mert a malom telke, berendezése, gépei, szóval a malom ingatlana körülbelül 100,000 frttal magasabb mint a részvénytőke, másodsor mert az ennek levonása után fennmaradó 90,000 frt sokkal csekélyebb, semhogy azt ott, hol körülbelül 440,000 frtnyi váltóadósság (a hitelezőkön kívül) szerepel, tartaléktőkének nevezni lehetne. — Annyi igaz, és megnyugtatókép fel kell említenünk azt is, hogy ezen passzívák nagyon is fedezve vannak, fedezve a pénz-, buza- és lisztkészletek által, melyek az adóssákkal együtt majdnem 650,000 frtra ruognak.

De van még más megnyugtató is. A malom igazgató választmánya vagyonos polgárokból áll, kik személyes hitelükkel megteremtik a hiányzó százazteket. Ez a váltózsirálás az igazgatók részéről igen szép vonás, pompás egy tett; hanem el-

avult dolog, melynek visszas következményei vannak. Ebben a kérdésben teljesen igazat adunk az ezen gyakorlat ellen felszólt részvényeseknek.

Ezen mostani gyakorlat csakugyan odavezethet, hogy az igazgatók abszolur urai lesznek a malomnak és a részvényeseknek. Ha egy-két igazgató kilép, a malom szorult — válságos időkben plane — bajos helyzetbe jut. Új választmányi tag választásánál, a kvalifikatio, nem annak értelmességében és tehetségében fog rejleni, hanem annak váltózsirálási képességében. Ezek volnának a mostani elavult rendszer következményei.

A malom játszva szerezhette volna be azt a tartaléktőkét — azt a 250,000 frtot — amelyre most szükség van. A részvényeseknek azonban jól esett a 60 frt osztalék, tehát erről most nem beszélhetnek. Most már csak újabb részvények kibocsátásával lehet azt a szükséges tartaléktőkét előteremteni.

Az igazgató választmányt — kinek áldozatkészsége, munkássága és takarékosági irányzata előtt kalapot emelünk, nem menthetjük fel a részvényesek azon szemrehányása alól, hogy kezdeményezési tehetsége gyenge; híján van az energiának. — Az új részvény kibocsátás már évek óta sürgős, az igazgató választmány foglalkozik is vele, de hát fájdalom, nem történik semmi. Gyűlésezenek, megbeszélnek a dolgot, csak hogy nem fogják meg. Pedig bizony nem megy az magától. A pénzügyintézetek, kikre nézve a nagyobb részvény- és tartaléktőke inkább üzleti, mint életfentartási kérdés, az alatt, míg a malom gondolkodik, kétszer-háromszor, a négy- és ötszörösre nagyobbítják tőkéiket, mi által a részvényelhelyezés processusa a helyi piacon nehezebbé válik. A malom kezdeményezése azonban ugyanabban a tételődési stádiumban maradt, mint öt-hat év előtt.

A kérdés és annak keresztülvitele semmi esetre sem könnyű. Prospectust kell kidolgozni, számolni, hangulatot csinálni, a nagyobb részvényesekkel meg egyezni, a papirok elhelyezését a piacon biztosítani, szóval mind azt kell tenni, mit a pénzügyintézetek megtettek. De apróbb, másodrendű kérdések miatt halasztani és újra halasztani és másoknak átengedni a tért: az nem energia.

A tőkefelemelés még más okból is szükséges, mint az a közgyűlésen is hangsúlyozva lett. Új beruházásokat és javításokat kell létesíteni, olyanokat, a melyekre szükség van és melyek magukat kifizetik. A mióta a malom fenáll, és az már jó ideje, nem történt nagyobbítás, vagy újítás. Kivéve a nagy keréktörést. Csak hogy ily újításoktól mentsen az isten. A jó isten pedig csak azon segít, a ki önmagán segít!

A nagy keréktörés egy technikai mulasztás volt, a tartaléktőke csekélyesége pedig egy finansziális mulasztás. Az utóbbi csorbát még ki lehet, ki kell köszörölni.

Magunk is hisszük, mint azt a malom egyik részvényese a közgyűlésen felemlítette, hogy a részvényeladásból befolyó 250 ezer frttal a fenálló bajokat orvosolni lehetne. Megengedjük azt is, hogy váltóadósság útján ez összeget mintegy 3000 forinttal olcsóbban lehetne beszerezni. De szívesen hozzuk ezt az áldozatot, ha tudjuk, hogy ez a mostani zsirálási viszony kiküszöböltetik, ha tudjuk, hogy a malom a saját lábán áll és jár, hogy nem kell remegnünk egyik vagy másik igazgató megváltásától.

Lesznek és lehetnek azontul is malomváltók, de nem a régi formában, hogy a malom elfogadja és egyik-másik igazgató zsirálja, hanem mint az kereskedelmi szokás, hogy a kereskedőnek buzáért váltót adunk és az annak ellenértékét az osztrák-magyar banknál felveszi.

Ez olcsó pénz. — Mi így értjük a malomváltót, nem pedig mint az a Széchenyi-malomnál uzusban van. A részvényekért befolyó pénzből a malom berendezését is rekonstrálni lehet, ami szintén alkalmas arra, hogy a malom hitelképességét emelje. Es a fentebb kimutatott 3000 frt egy részét vagy egészét is az igazgatósági jutalékokból lehet behozni, mert az igazgatók szívesen, elégszenek meg kisebb jutalékkal, ha a váltózsirálásoktól megmenekülnek. Mert őszintén szólva: az igazgatósági jutalékok csak a részvényeseknek fizetett 5 százalék után dukálnának. Ez a rendje: így van ez mindenütt. Soknak találjuk az az 5000 frt igazgatósági jutalékokat akkor, a mikor a részvényesek mint ez évben 14,000 forintot kapnak. Erre alig ha találunk példát. De tekintettel a váltózsirálásokra, ebbe nagyon is bele lehet nyugodni. Más sem csinálna olcsóbban.

E sorok írója, ki maga is részvényes, nem szívesen mondta el ezeket a dolgokat. Részben mert ismeri azt az elavult eldítéletet, mely szerint nem jó az ily kalamitásokkal az újságokban foglalkozni. Már pedig nem áll: a jóindulatu nyilvánosság és az igazság ikertestvérek, még pedig a jobb fajtaból. — Csak azt sajnáljuk, hogy előbb nem foglalkoztunk ezzel a dologgal; most már előbbre volna. — Ismételjük: nem jól esett, mert nem szeretünk kellemetlenkedni, azonban tudjuk, hogy keserű az orvosság, de gyógyít.

BELFÖLD.

Az országgyűlési szabadelvű párt b. Podmaniczky Frigyes elnöke alatt vasárnap este értekezletet tartott, a melyen először is Münnich Aurél véderő bizottsági előadó elfogadásra ajánlotta az ideai ujonczozási törvényjavaslatot. Az értekezlet vita nélkül hozzájárult a törvényjavaslathoz s azzal kapcsolatban tudomásul vette az egyévi önkéntesek tiszti vizsgáiról s a közös hadseregből a honvédelmi miniszteri jelentéseket.

Ezután Szerb György pénzügyi bizottsági előadó ismertette a honvédelmi tárca folyó évi költségvetését, melyet az értekezlet szintén minden észrevétel nélkül elfogadott, tudomásul vevén egyúttal a honvédelmi miniszternek a múlt évi ujoncztöbblet kiképzésére szükséges 600,000 frtról, a közös hadsereg nevelő-intézetében magyar állami alapítványi helyeken levő ifjakról, a Ludovika Akadémiáról, a hadmentességi díjalapról, a honvéd-menhátszról s az országos honvédegyeztető egyettről benyújtott jelentéseit is. Ezzel az értekezlet véget ért.

A néppárt.

(Néppárt Aradon. — Az Antikrisztus s a lelkesek sztrájkja. — A király haragszik.)

Arad, február 4.

Ha hitelt lehet adni az itt-ott kóválygó híreknek: Aradon mozgalmat akarnak indítani arra nézve, hogy a közlakosságot formálisan elbolondító néppárt, — melyet eddig hivatalosan csak egy jámbor tót pap, Zelenyák János ur képvisel a magyar parlamentben — városunkban is megalakíttassék.

Mosolyogva fogadják mindenütt ezeket a bireket azokban a körökben, a hol szoktak politikáról is beszélni. Mosolyogva, mert tudják jól, hogy Arad felvilágosult lakossága milyen sokat ad Zichy Nándor gróf és Kaas Ivor báró ur meggabalyodott elveire. Nem is vesszük komolyan az egész hecset — teljék benne kedvök Zichy gróf uraiméknak — csupán a történeti hüség kedvéért reprodukáljuk itt az „Aradi Híradó“-nak egyik értesülését, mely a következőképp hangzik:

„A népet bolondító legújabb párt, mely országészerte megindította a vakmerő hajszát a liberális haladás és a felvilágosodás ellen, közepkori eszméinek terjesztésére Aradon is keres alkalmas tanyát. Jó helyről értesülünk, hogy néhány klerikálisur Aradon is megindította az actiót a néppárt szervezésére. Ezek az urak azonban remélhetőleg hamar be fogják látni, hogy Aradon, ahol a liberális polgárság tulsulyban van, minden klerikális erőlködés hasztalan és ha nagyon forszirozzák a dolgot — legföllebb csak azt érhetik el, hogy kinevetik azt a pár jámbor atyafit, a ki arra a háládatlan mesterségre vállalkozik, hogy itt a Zichy Nándor et Comp. kétes irányu cégnek reklámot csináljon.“

Csáktornyán erősen mozog a néppárt. Nagyon érdekes, mit ír róluk egyik ott járt hírlapíró. Ime:

A választási mozgalmak Csáktornyán az ugynevezett néppárt részéről mind nagyobb arányt öltenek. A vidéken még soha sem látott szerzetesek és papok elárasztják a falvakat, vészjóslóan hirdelve, hogy ha Major székesfejérvári doktor (néppárti) megbukik, úgy a kereszténység elveszett. Az asszonyoknak a polgári házasságot akkép magyarázzák, hogy ezentul csak hónapokra fognak férjhez menni és a férj a nejétől mindennap elválhat, ha megunta. A templomokban predikáció helyett politizálnak és az „Amen“ helyett Majort éltetik.

A fanatizálás leghathatósabb eszközét a vagyoneelleni izgatást szintén felvették programjukba, rámutatva arra, mennyivel bira zsidó és mily szegény a törvényhozás hibájából a földműves. A másvi-

lág borzalmaival való fenyegetésen kívül kilátásba helyezik az általános lelkesi sztrájkot, a mikor majd nem fognak szólni a harangok, a csecsemők megkeresztelésül lesznek eltakaritva, és eljő az Antikrisztus.

A könnyen ámítható nép egy része fogvaözögve hallgat rájuk, de az értelmesebb tulnyomó többség rendületlenül hiva a volt képviselő, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek, kinek megválasztása egész biztosra vehető. A szocializmus és vallási fanatizmus ezen harcában tehát győzedelmeskedni fog a felvilágosodottság.

A jeles néppárti hazafiak gyűlölik a tőkét, védekezni is készülnek ellene, előbb azonban farizeusokhoz méltó ájtatos szemforgatással megpróbálják, miként lehetne a segítségével korrumpálni a választóközönséget. Mellekesen teletorokkal s öblös hangon hirdetik azt is, hogy nekik — tiszta választások kellene!

A király haragszik. . .

Magasrangú főuri körből értesül a „Vasvármegye“, hogy ő felsége a király, midőn legutóbb Zichy Nándor grótot fogadta: a legszigorubbán megróttá a grófnak politikai tevékenységét, sőt azon kemény szavakra fakadt:

— Nem türöm azta néppárti komédiát, mert az ugylátszik épp úgy irányul én ellenem, mint a vagyone s kultura ellen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, február 4.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schöber, Josipovich Imre és Papp.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Wlassics Gyula, Lukács László, Perozel, Festetich és Fejérvári miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Asbóth János egészségügyi szempontból két havi szabadságot kér.

Olay Lajos: Nagyon szívesen megadjuk! (Derűtség.)

Molnár Antal: Még a két esztendőt is. (Derűtség.)

A szabadság időt megadták.

Szerb György előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a honvédelmi miniszter előterjesztéséről.

Annak idején napirendre tűzik.

A közoktatási költségvetés.

Az országos zeneakadémia tételénél

Kammerer Ernő a zenei élet fejlesztésére nagyon szükségesnek tartaná, ha a budgetbe vennének föl bizonyos összeget, amelyből aztán segíyezhetnék a városi zenekarok és dalárdák karmestereit. Amidőn ezzel fejlesztenők a zenei érzéket, egyben elérnök azt is, hogy a zeneakadémia végzett növendékeinek a jövőjét biztosítanók. Alkalmat vessz magának annál a tételnél arra is, hogy a zeneakadémia jelenlegi helyiségére hívja föl a figyelmet. Az a helyiség bizony-bizony nem felel meg a rendeltetésnek s ideje volna, ha az új helyiség létesítésére megindított mozgalom végrevalahára eredményre jutna. (Helyeslés.) A tételt egyébként elfogadják.

Szederkényi Nándor az országos dalszöveget ajánlja a miniszter figyelmébe.

Fenyvessy Ferencz előadó utal arra, hogy ezekre a czélokra már van fölvéve a költségvetésbe. Egyébként pedig a zeneakadémia nemzeti nevelése érdekében tudatja, hogy ilyen czélra Káldy Gyula már szerződötve van. Kéri a tétel megszavazását.

Wlassics Gyula miniszter utal arra, hogy utána nézett, a tanárok közül kik nem beszélnék magyarul? Azt találta, hogy Csáky rendelete óta még kettő van: Kveszter és Popper. De mert mind a kettő olyan jeles szakember, akiket nélkülözni nem lehet, egyelőre kéri ennél a két tanárnál attól a feltételtől eltekinteni. (Helyeslés.)

Bartók Lajos emlékeztet egy előbbi felszólalására, melyre nézve most a miniszter neki igazat adott, amennyiben hivatalosan konstatalta, hogy a tanárok a zeneakademián még ma sem tudnak mindnyájan magyarul. Káldy szerződötését örömmel hallja, mert tényleg az is erősíteni fogja ott a magyar szellemet. Ő nagyra becsüli az említett két tanárt, nagyra tartja művészetüket, de azt már mégsem lehet türni, hogy mint a hadseregben és az operában, a zeneakademiában is német legyen a kommandó. (Helyeslés a szélső balon.) Ismételten kéri: helyezék át a színházakat a kultuszminiszter alá.

Ugron Gábor a magyar zene kultiválását ajánlja különös figyelmébe az intézőknek. A magyar zene motívumai, mint a nyelv, a népnél maradtak meg legépebben. Ezeknek az elemeknek összegyűjtésére indítványozza, hogy a miniszter küldjön ki 10—12 embert fonograffal az országba s azok gyűjtsek össze úgy a harosi, mint az egyházi, úgy a szomorumint a vig magyar zene elemeit. (Derűtség.)

Thaly Kálmán köszönetet mond Wlassicsnak azért, hogy Káldyt alkalmazta, mert ezzel tényleg nagy szolgálatot tett a magyar zenének, amelynek Káldy leghivatottabb kultiválója. Ő támogatja Ugron ideáját, mert azal is előbbre visszük a magyar zenét. Kéri a minisztert, hogy már eddig is tapasztalt jóindulatában továbbra is részesítse a magyar zenét.

Eötvös Károly szintén örvend Káldy alkalmazásának, de különösnek tartja, hogy ennek a Káldynak el kellett menni az operától, csak azért, hogy hely legyen a német Mahlereknek, Nikischeknek és Mihalovicsoknak s hogy ezek az urak lehetetlen és iszonyatos fizetéseket kapjanak. Amit a magyar zenei motívumokról Ugron és Thaly mondtak, ő azokat helyesli, annival inkább, mert ő maga már évek óta sürgeti ezeket az intézkedéseket. Ami Káldy szerződötését illeti, helyesli, de nem helyesli, ha csak öradíjas fizetést adnak neki. Az ő tárgyát, a történeti zenét rendszeresíteni kell. A kormány feledte ezen a téren a lépéseket megtenni, hogy ne legyünk a zenében is teljesen internationalis, nevezetesen német befolyások alatt. (Helyeslés a szélső balon.)

Helfi Ignác arra kéri a minisztert, hogy tegye a magyar zenét udvarképpessé, mert a magyar zene ép olyan udvarképtelen, mint amennyire kormányképtelen a szélsőbal. (Derűtség.) Ha azt megteszi, akkor nem kell, a „Gott erhalte“-t hymnus gyanánt bevennünk. Hiszen van magyar hymnus is, de az udvarképteleneé vált, amivel kiderült róla, hogy alapja egy Rákóczy-korabeli motívum! Hát csak nem vehetjük a motívumokat, a Karaffa idejéből, ha magyar hymnust csinálunk. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A vitát bezárták.

Fenyvessy Ferencz előadó azoknak a német tanároknak mentésére felhozza, hogy Liszt sem tudott magyarul, de azért büszkék vagyunk, hogy Liszt a miénk volt. Ami Mihalovicsot illeti, azt ne támadja senki, mert az becsületes és leghivebb mívelője a magyar zenének.

Eötvös Károly személyes kérdésben szólott.

A tételt megszavazták.

A festészeti mesteriskolánál Thaly Kálmán ajánlotta a történelmi képtárak kulturálását.

A tételt megszavazták.

Az egyházi czélok tételénél Kovács Albert többrendbeli felvilágosítás kér a kérkormánytól. Különösen arra nézve kér ígéretet, hogy olyan egyházak ne kapjanak segílyt, amelyekről tudvalevő, hogy a segílyt a nemzet ellen való izgatásra fordítják.

Wlassics Gyula miniszter konstatalja, hogy az állam az anyakönyvvezetés államosítása folytán károsodó lelkeseket akarja kárpótolni. (Helyeslés.)

Kovács Albert ezt a meghatározást nem tartja elégségesnek.

Sághy Gyula a kath. autonomiára nézve kér a miniszter szándékáról bővebb felvilágosítást.

Veres József azt kérdezi, hogy a Bánffy-kormány magáévá teszi a különböző felekezeti olyan mérvű segélyezését, min tette azt a Wekerle kormány.

Ugron Gábor helyesli a kárpótlás eszméjét az anyakönyvek államosításáért, de nem helyesli, hogy az a kárpótlás átlagos legyen, hanem szabályozzák ezt törvénnyel, akkor ebből a kárpótlásból egyházi rendelkezési alap válik, amivel aztán korteskedni lehet. (Helyeslés a szélső balon.)

Pulszky Agost nem fogadja el Kovács Albert azon megjegyzését, amely szerint volna ebben az országban hazafiatalan egyházak is. Hazafiatalan egyházak lehetnek; de hazafiatalan egyházuk nincsenek. (Helyeslés.) Egyhamar, azt hiszi Ugron kívánsága nem tölthető be, mert rövid idő, egy év alatt nem igen lehet összeállítani azt a statisztikát, amely szerint a kárpótlást eszközölhetnék. Az sokkal nagyobb időt vesz igénybe és igen nagy munkát jelent, főleg ha azt a munkát lelkiismeretesen akarjuk elvégezni. (Helyeslés.)

Péchy Tamás azt hiszi, hogy egy esztendő alatt össze lehet csinálni azt a statisztikát, amely szerint a papok kárpótlandók.

Wlassics Gyula miniszter Veressnek kijelenti, hogy az egyházak segélyezését illetően teljesen az előző kormány álláspontján van. Súly az autonomia miatt igaztalanul támadott, mert arra nézve programja bő tájékoztatást nyújtott. Az egyházak segélyezése természetesen később nem lesz átalány, mert államosítani fogják. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A nyugdíjaknál

Veress József a tanítói nyugdíjak szabályozását kéri s ebben a szabályozásban elvárja, hogy a szegény tanítók, különösen a felekezeti, méltányos elbánásban részesüljenek.

A tételt megszavazták.

Budapest, február 4. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

A tétel tárgyalása Wlassics éltetésével ért véget.

Megkezdték az indennyitit.

Láng Lajos elfogadásra ajánlja.

Tóth János a függetlenségiék. Bujanovits pedig a nemzeti párt nevében ellenzi.

Bánffy az államháztartás érdekében kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot nagy többséggel elfogadták.

IDÓJÁRAS.

Légnemés: reggel 7 órakor 756.6 milliméter, délután 2 órakor 754.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 4.0, délután 2 órakor C° — 1.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor E. 8. délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A Széchenyi-gőzmalom közgyűlése.

Arad, február 3.

A Széchenyi-gőzmalom vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését.

Mai vezércikkünkben körülményesen foglalkozunk a malom ügyével a közgyűlés alkalmából. Itt a részletes tudósítást adjuk az alábbiakban.

A közgyűlésen Hász Sándor elnökölt. Jelenvoltak: Kintzig Ferencz, Walder Gyula, dr. Szilágyi Ede, Schartner Sándor, Weiler Rezső, Révész Nándor, Révész Adolf, Eles Armin, Ottenberg Tivadar, dr. Marschall Lajos, Tenner Ignátz, Bing Ede, Wadowszky Gusztáv, Inkei Emil, Braun Mór, Holländer Ignátz és Kohn Zsigmond.

Hász Sándor szívélyes szavakban üdvözölte a közgyűlésen tekintélyes számban megjelent részvényeseket, a jegyzőkönyvvezetésére Szilágyi Edét kérte fel.

D. Szilágyi Ede ezután felolvasta az igazgató választmányi jelentését, melyből kiemeljük a következőket: A lefolyt évben 150,000 métermáza búzát öröltek, az örölmények összforgalma 1.262.991 frt 98 kr-ra rugott.

Szabályszerűleg átvizsgált és a leglelkiesmeretesebben összeállított zárszámadása 28420 frt 28 kr. tiszta hasznát tüntet iel.

Ezen összegből az alapszabályok szerint levonandó 19% az igazgatóság és a tisztviselők jutalmazására, mely 5399 frt 85 kr., a felügyelő bizottság jutalmazására 600 frt — kr. Összesen 5399 frt 85 kr., fennmarad 22420 frt 43 kr. Ehhez járul a múlt évi nyeremény egyenleg 2081 frt 81 kr., összesen 24520 frt 24 kr.

Indítványozták tehát, miszerint a lefolyt évre osztalékul részvényenként 10 frt fizetésék ki, mely összeg 14410 frt a gépek, eszközök stb. elhasználásából eredő károk megtérítésére szolgáló értékcsökkenési tartalék alapjára 8000 frt fordítassék és a még fennmaradó 2092 frt 24 kr. összesen 24402 frt 24 kr. az 1895. évi számlára mint nyeremény egyenleg átvezetessék.

A közgyűlés az igazgatóválasztmányi jelentését és zárszámadásukat egyhangulag tudomásul vette.

Inkei Emil indítványára a közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottságnak a szabályos felmentvényt megadta s lelkes működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután a közgyűlés az igazgatóválasztmányi előterjesztésére az alapszabályok megváltoztatását határozta el. E feletti vitában résztvettek Révész Adolf, Bing Ede, Szontagh Géza, Révész Nándor, Inkei Emil.

Választmányi tagokul megválasztották a lejárt választmányi tagok helyébe hat évre Freyberger József, Kintzig Ferencz és dr. Szilágyi Ede. A felügyelőbizottságba ismét beválasztották a régieket.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 5. —

Szeles. — Fagy — Helyenként csapadék.

Arad ügye a szárazéri értekezleten.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, február 4.

A napokban tartotta meg a Szárazér ármentesítő társulat véleményező bizottsága és nagy értekezlete ülését a makói megyeháza épületben.

A legfőbb sérelem, mely úgy az első, mint a második tanácskozáson irányt adott: az igazságtalan megterhelés.

Ambár ez általánosan fennálló bajnak ismertetett el, orvoslására különféle javaslatok tétettek. Egyik a felsőbb osztályú földek megterhelésén akar könnyíteni, másik a szántóföldeket öblözetenként s a legelőket megint öblözetenként egyformán kívánja megterhelteni.

A javaslatokra kiküldött ötös bizottság a kataszteri tiszta jövedelmet kívánja alapul venni a megterheléshez. Mások azonban új kataszteri becsléstől várják a baj orvoslását.

A nagy értekezlet végre is 241 szóval 104 ellen ez utóbbi javaslatot, tudniillik az új kataszteri becslés keresztülvitelét mondta kívánatosnak.

Az ülésen Aradról Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester és Tomka Elek kulturfőmérnök voltak jelen.

A véleményező bizottság ülését Kállay Zoltán elnök nyitotta meg. Az 1893-diki közgyűlésen tett nyilatkozatához képest az ártéri osztályozási kérdést végleges megoldásához óhajtván juttatni, az e tárgyban teendő javaslatra kiküldött ötös bizottság megállapodásáról értesítette az érdekeltséget, és felhívja a bizottság tagjait e javaslat fölötti nézetük nyilvánítására.

Tomka Emil: A kataszteri osztályozás utáni kirovánál jelentékeny igazságtalanságok történhetnek. Hiszen ha a kataszteri becslés helyes, akkor I. osztályú terület nem is eshetik ártérbe, mert ha ártérbe esik és vízveszélynek van kitéve, akkor már nem lehet I. osztályú. S ha mégis magasabb osztályú földek is szerepelnek az ártérben, akkor igazságos lenne azoknak a megterhelheté-

sén könnyíteni, mert a csatornázás által ugyanis a közép osztályú földek nyertek legtöbbet s nem az I., II. osztályúak. Ő abban látná a leghelyesebb utat, ha a szántóföldek külön s a legelők megint külön öblözetenként egyenlően terhelhetnének meg. Ez egyszerű és gyorsan megy. Igaz, hogy nem abszolút jó eljárás. Ha abszolút jót akarunk, akkor új kataszteri becslést kell eszközölni, csak hogy ez már több időt és nagy költséget igényel. Lehetne talán még azt az eljárást követni, hogy bizonyos összeggel mindenki járuljon a költségekhez s azon kívül a kataszteri tiszta jövedelem megadóztatandó.

Salacz Gyula: Akármilyen munkát teljesítenék is, egyik sem elégitené ki az összes érdekeltséget. Külön véleményt adtam be az ötös bizottsággal szemben a holdankénti kivételre vonatkozólag. Főleg azért, hogy a nagy költségek kikerüljünk. Igaz, hogy a törvény azt rendeli, hogy a megterheletés haszonarány szerint történjék. De az nagy fáradtsággal, sok idővel, sok költséggel jár. És az sem tökéletes. Emberek végeznék az új becslést és munkájuk nyomán előállhatnának még nagyobb aránytalanságok, melyeket az idő sem egyenlíthetne ki többé.

Vancsó Gyula Salacz polgármester véleményéhez járul.

A nagy értekezleten Boros Samu a következőket mondotta, a mi bennünket közelről érdekel:

Arad város polgármestere is adott ugyan be egy javaslatot, de azt kívánja benne, hogy mivel Arad területén a belvizek csak átmenetnek, hát Arad csak felerészben járuljon a költségekhez. Pedig Aradnak sok hasznót tett a csatorna már azzal is, hogy gyárainak szennyvizét elvezeti, mely pedig Aradnak azelőtt jelentékeny költségekbe került. Mi sem terheljük a vizet, itt is csak átmegey a víz, mégis mi fizessünk, a kik eleneztük a csatornázást. Ráter a véleményező bizottság javaslatára. Az osztályozás keretébe tartozik megítélni azt, hogy az ártérfejlesztés véglegesnek tekintendő-e vagy nem? Szerinte az ártérfejlesztés helytelenül s igazságtalanul történt. Kifogásolja ugyanis, hogy minden határban visszelpontot kerestek. Azt mondja a bizottsági javaslat, hogy a kataszteri osztályozás képezze alapját a kirovási kulcs megállapításánál. Ez azonban nem igazságos, a mit adatokkal is bizonyíthat.

Salacz Gyula: Mindenki a haszonarányt emlegeti. De miként fogják azt keresztül vinni? Kik eszközlik? Lesz-e garancia azokban, a kiket ezzel megbiznak? Nem lesznek-e betolyásolva? Elhalmozódnak a reklamációk s a ki azt mondja, hogy azt a munkát hat hónap alatt el lehet végezni, az nem tudja, mit mond. Idegen ember fogja elbírálni, hogy mi hasznod van nekem az ártérből. Költséges, hosszú és mégis haszontalan munka lenne az. Az én javaslatom szerint 80 kr. esnek egy hold földre s nyolcz hold után akkor nem kellene 27 frtot fizetni, csak 6 frt 40 krt. Ha az én javaslatomat nem fogadják el, ajánlom az ötös bizottságot.

Többen: Nem fogadjuk el! Nem fogadjuk!

Salacz Gyula: Ha nem fogadják el, ahhoz nekem semmi közöm. Én együtt fáradtam az ötös bizottsággal s legjobb meggyőződésem szerint tettem javaslatot.

Fejérvári Imre: Salacz polgármester urnak aggodalma van, hogy az osztályozás megbizhatlan emberekkel foganatosíttatnék. Hisz éppen a mostani alapul szolgáló becslés a megbizhatlan, mert est például a szegedi kerületben egy táncmáster végezte annak idején.

Salacz Gyula: Az általam ajánlott módzatnál a kataszternek nincs semmi jelentősége.

Vancsó Gyula: Tervbe van véve, hogy az alsó birtokosság a Körös-Tisza-Maros árm. társulattal egyesül. Az új becslés hátráltatná ezt az egyesülést, mivel pedig Salacz javaslata szerint a terhek igazságosabban osztatnának meg, az ő javaslatát ajánlja elfogadásra.

Boros Sámuel: Salacz ur javaslatát nem tartom eltagadhatónak. S nem osztom aggodalmát, mert nagyon szomorú dolognak tartanám, ha Magyarországon még nem akadna 5-6 ember, a ki az új becslést igazsággal teljesítse. A mi magát a fokozatot illeti, azt meg úgy se jöznánk idegenre, azt elvégezné a bizottság.

Biró Elek: Ha az alsó rész át akar menni a másik társulathoz, akkor kötelezettségét tisztán kell megállapítani. Ha az új osztályozás után megy át, a költségeket sem a másik társulat, sem a kötelekbe tartozó más községek nem fogják megtéríteni. Nem matematikai igazság ugyan az előttünk fekvő javaslat, de ha azt fogadjuk el, az átmenetel meg lesz könnyítve.

Salacz Gyula: A javaslat utolsó pontja érinti, hogy Arad a gáji osztorra 28 ezer forintos költségének csak felével terheltessék meg, mert ha később a felsőbb birtokegység ugyanazon osztorát használja, a 14 ezer forintot ugyis vissza kellene téríteni. Kérem ennek figyelembe vételét.

Kállay Zoltán: A benyújtott javaslatot úgy a véleményeket, mint Salacz Gyula ur külön indítványát annak idején figyelembe kívánom venni. A felszólalásokból azonban nem lehetett kivenni, hogy melyik elvet óhajtja az értekezlet többsége az osztályozásnál alkalmazni. Azért elrendelem a szavazást.

A névszerinti szavazás eredménye az volt, hogy az új osztályozásnak új kataszteri felvétel alapján való keresztülvitelére szavazott 241, ellene 104.

A közúti vasúttársaság közgyűlése.

Arad, február 2.

Az aradi közúti vasúttársaság szombaton délelőtt tartotta évi közgyűlését. A közgyűlés lefolyásáról a referádánk a következő.

Hász Sándor elnök megnyitván az ülést, meleg szavakkal üdvözölte a részvényeseket. Mire a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte **Tenner József** és **Inkei Emilt.** A jegyzőkönyv vezetésére dr. **Szilágyi Edét.**

Bejelentette ezután, hogy tizenöt részvényes 1245 darab részvényt tett le. E részvények 125 szavazatot képviseltek. Az igazgatósági asztal mellett helyet foglaltak **Hász Sándor** kir. tanácsos, **Inkei Emil**, **Pásztor Ignác**, **Walder Gyula**, dr. **Marschall Lajos**, **Mittelmann D. F.**, **Lustig Adolf**, dr. **Szilágyi Ede**, **Eles Armin**, **Lustig Armin**, **Lustig Andor**, dr. **Tenner József**, dr. **Weidenfeld István**, **Domán Ignác** és **Reicher Károly.**

Dr. **Szilágyi Ede** felolvasta az igazgatóság jelentését, melyből kitűnik, hogy a személyforgalom a múlt évhez képest néhány száz forinttal kevesebb jövedelmet hozott. Ez azonban a teherforgalom több bevétele folytán kiegyenlődött. A téglyagári üzem a jelentés szerint már érzékenyebb hanyatlást szenvedett, amennyiben a tavalyi jövedelem 165,763 korona 54 fillér volt, az idei pedig 198,317 korona 4 fillér. Ezen nagymérvű különbséget magyarázatát leli azon körülményben, hogy a lefolyt évben az építkezési kedv mindinkább észrevehetővé vált üzleti pangások súlya alatt jelentékenyen alahanyatlott. A folyó év azonban hihetőleg kedvezőbb eredményt fog adni, mi abból is kitűnik, hogy a társulat a polgári takarékpénztár nagyobb szabású építkezéséhez szükségelt téglaszállítását megnyerte. A lefolyt év 71,298 korona és 10 fillér tiszta hasznot hozott. Ebből a tartalékalapra fordítottak 3564 korona és 90 fillér. Az igazgatóság és a tisztviselők jutalmazására fordítottak 8555 korona és 76 fillér. A fennmaradó nyereségszögből a felügyelő-bizottság díjazására 400 korona, 332 drb. élvizeti jegy után felül osztalékul darabonként 14 korona, összesen 4648 korona és 2328 drb. forgalomban levő részvény után osztalékul darabonként 24 korona, azaz összesen 55,872 korona kerül kifizetésre. A még fennmaradó 850 korona és 2 fillér nyeresemény egyenlegként átvezettetik az 1885. évi számadásokra.

A közgyűlés a felolvasott igazgatósági jelentést és mérlegeket egyhangúlag tudomásul vette s **Inkei Emil** indítványára **Tenner Lajosnak**, az igazgatóságnak és tisztviselői karnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A felmutatott szép eredményért egy olyan évről, melyben azt nem remélték, mikor az ipar és kereskedelem nemcsak nálunk, de az egész országban is kúszólag viharozott.

Ezután a felügyelőbizottságba rendes tagokul beválasztottak **Ring Géza** és dr. **Marschall Lajos**, póttagul **Inkei Emil.**

HIREK.

Február 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Agota. — Protestáns naptár: Agota. — Görög-keleti naptár (január 24.): Xenia. — A nap két 7 óra 23 perc, nyugszik 5 óra 6 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 10. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Szocialisták a megyében.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Pécska, február 4.

Az Alföld minden részén újból feltűnődéző szocialista-mozgalom jelentkezni kezd már megyénkben is. A multkor **Szent-Annán** akadt egy népbolondító, most pedig **Pécska** község lakossága közt bujtogat nem egy, hanem egyszerre több ilyen lelketlen ámitó.

Ó-Pécskán vasárnap és hétfőn vásár volt, amelyre — szokás szerint — tömegtelen nép verődött össze. A tudatlan vásáros nép közt megjelentek **Teutsch István** jól ismert és **Pouta Petru** ujonan felavatott szocialista kolomposok, kik kik ott lázító beszédet tartottak. Hallgató persze volt bőven. **Sóos** helybeli csendőr-örmeister neszt vette a dolognak s vasárnap hat csendőrrel ozirkált a vásártéren, azonban a kolomposok eltűntek a csendőrök elől s a melléktuczákön át elosontak.

A két vezér ugyancsak becsapta Pécska tanulatlan közönségét, még pedig elég furfangos módon. Elővettek egy ivet s azzal rögtönzött gyűjtést indítottak. A lázító beszéd hatása alatt hullott a hatos párjával, négyesével stb. s két nap alatt 7—800 frtot kicsikartak Ó-Pécskán és M.-Pécskán.

Teutsch István birtokában van egy hamisított végzés, melyből azt szokta álló hivatalos komolysággal felolvasni, hogy a kincstár tulajdonát képező pécskai erdőkből 4000 holdat a kormány már a népnek adott, még pedig az ő és társa kieszközlése folytán. Még 200 frt hiányzik ahhoz, hogy a nyomásbeli földeket is megszerezzék a szegény köznép számára. Felolvasta ezután, hogy mit végzett ő a mult hó 28-án, midőn három napig Budapesten tartózkodott. A nagyhangú anzárolásokat persze újabb gyűjtés követte.

A vásártéren **Teutsch** szintén tartott beszédet s egy másik hamisított végzést mutatott fel, mely szerint a pécskai erdőmestert már a jövő vasárnap elfogják helyezni s felosztják a 4000 hold erdőt azok közt, kik az adakozáshoz hozzájárulnak.

Több embert megkérdeztem, minek hagyja magát becsapni ezektől a csaló, lelketlen emberektől, a kik a nép pénzét valószínűleg a saját zsebjükbe — elszarolják?

Egy a szegényebbek közül így felelt:

— Uram, már 10 frtot adtam nekik. A pénzemet csak nem hagyom elveszni! . . .

Teutsch lakásához egész népcsoport jár, a hol gyűléseznek és tárgyalnak az erdőfelosztás ügyében. Ha erősebb csendőrjárataunk volna, könnyen meg lehetne őket lepni s a gaz népámitókat átszolgáltatni a hatóságoknak.

— A vízvezetési szabályrendelet. A víznyelvek létesítésének kimondásakor a közgyűlés egy bizottságot küldött ki a vízvezetési szabályrendelet elkészítésére. E bizottság befejezte működését, a szabályrendeletet bemutatta a tanács tegnapi ülésén. Az új szabályrendelet előbb a közgyűlés elé kerül, majd a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

— A kamarai elnökválasztás. Az aradi kereskedelmi és iparkamarának lemondás folytán megüresedett elnöki székét ma délután 5 órakor töltik be választás útján. Nagyon érthető, hogy a kiváló tiszt elnyerése széles kört érdekel, s épen ezért nem csoda, ha a jelölések, kombinációk napok óta erősen folynak. Ma két jelöltje van a kamarának: **Kristóry János** és **Bing Vilmos**. Az előbbi az ipartestületnek volt hosszú időn át ügybuzgó elnöke, az utóbbi a zsidóhitközség élén álló, köztisztviselőben lévő polgár. A választás eredménye elé általános érdeklődéssel néznek.

— A kistisztviselők lakbérére. Az aradvárosi kistisztviselők ismét felvetik a lakbérilletmény kérdését, s a módzatok megállapítása végett egy értekezletet fognak egybehívni, s ebből az értekezletből kéri fel **Salacz Gyula**, kir. tanácsos polgármestert, hogy vegye partfogásába jogos kérelmüket, melynek előterjesztését a folytonosan emelkedő drágaság tette szükségessé.

— **Kövér Alfonz** pénzügyminiszteri számvizsgáló legközelebb Aradra érkezik, hogy az itteni pénzügyintézetektől adatokat gyűjtson a millenniumi kiállítás pénzügyi csoportja számára. **Kövér** ugyanezen okból a mult hét végén Nagyváradon tartózkodott.

— A tanács ülése. Arad város tanácsa e héten a közbejött ünnep miatt nem tarthatta meg szombaton az ülését. Az elmaradt tanácsülést tegnap pótolták helyre a szenátus tagjai, kik **Salacz Gyula**, kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt több kisebb-nagyobb ügyet intéztek el.

— Aradi hölgyek idegenben. A művészek és bálázók hazája széles e világ. A multság nincs helyhez kötve. Legalább ezt bizonyítja, hogy a temesvári regattisták, meg a budapesti arisztokrata-bálakon az aradi bájos hölgyek nagy számban voltak képviselve. Így **Vásárhelyi Juliska**, **Bohus Margit**, **Schäffer Margit**, **Avarffy Sárika**, **Jablonszky Betta**, **Sármezei Endréne**, **Andrányi Adrienne**. A délmagyarországi regattisták báljára különben Aradról a testvér egyesület részéről átrándultak **Vásárhelyi Béla** elnök vezetése alatt, **Bohus László**, **Baross Ferencz dr.**, **Baross Zsigmond**, **Dániel Endre**, **Dániel Dezső**, valamint az aradi huszár ekvitaáció is.

— Pályázók közjegyzőségre. A Topolyán most szervezett új kir. közjegyzői állásra ösönével jelentkeznek a pályázók. Ezek között vannak aradiak is, és pedig **Káldy Gyula dr.** és **Tölgyessy Antal dr.**

— A megbüntetett népfelkelők. Az új hadügyminiszteri rendelet értelmében még a népfelkelők is kötelesek ellenőrzési szemlére jelentkezni. Ezt azonban sokan elmulasztották megtenni. Epen ezért a 25. népfelkelési parancsnokság átirat Arad városához, hogy azt az 1894. évi ellenőrzési szemléstől elmaradt 370 arad illetőségű népfelkelőt büntesse meg. A bírság kivételeket most eszközli a katonai ügyi osztály.

— Negyvenéves jubileum. Az aradi izraelita hitközség szép jubileumot rendez — mit már jeleztük — február 9-én **Grünzweig Adolf** negyven éves karnagyi működése alkalmából. Negyven esztendeje, hogy **Grünzweig** a hitközsége szolgálja s ez idő alatt mindenki szeretetét és tiszteletét megnyerte. Mint zenészszerző szép hirnévre tett szert s legutóbb megjelent egyházi zeneműveit a sajtó nagy dícsérettel méltatta. A derék egyházi karnagy jubileuma iránt nagy az érdeklődés.

— A Nemzeti Kaszinó napja. A nemzeti kaszinó vasárnap délután folytatólagos ülést tartott, melyen a választások eredményét hirdették ki a következőkben: Igazgatók lettek: **Esztérházy Mihály** gróf elnök igazgató, továbbá **Andrássy Aladár** gróf és **Hollán Ernő** nyug. altábornagy. A választmányi tagok közt vannak: **Károlyi Tibor** gróf,

Nádasy Ferencz gróf, Tisza Kálmán és Wenckheim Frigyes gróf. A választást a szokásos Széchenyi-lakoma követte.

— Számfölötti gimnáziumi tanárok. A közoktatási kormány elhatározta, hogy már az idén öt számfölötti rendes gimnáziumi tanári állást szervez azon célból, hogy öt kiváló tanár szabadsághozható legyen javavalmazásuk meghagyásával, szakukban való bővebb tanulmányok tehetése végett. Ez áldozat meghozatalát szükségesnek tartja a közoktatási kormány a magyar tudományosság emelése céljából, abban a meggyőződésben, hogy jótékony visszahatása leendő ennek az egész tanári kar tudományos színvonalának emelésére is.

— Leszkay, a rokkant. Akik az újdonságunk osimétől résztvevő bánatra gerjednek: azok meggyugtására sietünk kijelenteni, hogy a mi jó direktorunk gömbölyű egészségében nem esett csorba. Csak a katonai műnyelven „rokkant” ő; a legutóbbi felülvizsgálaton „kisorozták.” Mert hussár lenne őkeme, de olyan kövérre testesedett, hogy a pocakjától nem bírja tartani a kantárszarat. Ezek előrebocsátása után, mindenki nyugtalanokdás nélkül olvashatja a katonai lap azon hírt, mely szerint Leszkay András tartalékos huszárhadnagy:

... mint rokkant, szolgálton kívüli állományba helyeztetik és háboru esetén irodai szolgálatra alkalmaztatik.

— Szocialista ujonczok. Szegedről sürgönyzik, miként a városi hatóságok figyelmeztették a katonai hatóságot, hogy tavaszra kétszáz szocialista ujoncz vonul be, leginkább Mákóról és Váshelyről szolgálatra. A katonaságnál ennél fogva intézkedéseket tesznek, hogy a szocialista eszmék a legénység körében ne terjedhessenek.

A gépkezelők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságánál a t. é. február havi vizsgálatok 9-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 8-án déli 12 óráig az arad-megyei államépítészeti hivatalnál főut 7 sz. 1-ső emelet.

— Tilos az extra ruha. Ezelőtt nemcsak a katonaruha adjusztálása volt divatban, hanem az extra ruha viselése is. A katonai szabók 80 osztrák értékű krajczárért olyan extra sapkákat kamnyarítottak, hogy még a legelső egyenruha-szabó is megbámulta. Azonkívül a kincstári nadrágot is olyan peczkésre szerítették össze, hogy a főrge se lapulhat jobban a törzséhez. Persze, ebben nem kell futni, hát nem is repedezett széjjel. Hát még a fiatal tisztok, micsoda gigerlizéssel hajtották a szelet az utcákon. A diszkabátjuk hajtókája csaknem a kobakjuk bubjáiáig ágaskodott s a nadrágjuk szabása olyan volt, hogy még egy kis barna szőcske se tudott volna benté nederben feküdni. Es ahányan voltak, mindannyinak meg volt a maga külön bogara. Most azonban már vége szakad e gigerlis parádézásnak. A budapesti hadtestperancsnokság ugyanis legközelebb szigorú rendelkezést szándékozik kibocsátani az egyöntetű előírás szerinti viselőre. Így tehát nem fogják mentül pedzeni ezt a dalt:

Edes anyám csak az a kérésem,
Extra ruhát csináltasson nekem.

mert a jövőre már legföllebb csak a szívükre hozhat extra ruhát a szeralem amire, ha az egész világ generalisai össze dugják is a fejüket, még akkor se szabhatnák ki semmiféle előírást.

— Névmagyarosítás. Rottenberg Lajos a szabadhelyi illetőségű aradi lakos vezetéknevének „Rakos”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Pályázatok. Tanársegédi állásra a kir. József-megyetemen febr. 20-áig; irodatiszti állásra a lugosi kir. kincstári ügyességnél 8 hét alatt; pénzügyári bostoni állásra a löcsei pénzügyigazgatóságtól 4 hét alatt; adóhivatali ellenőri állásra a szombathelyi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt.

HYMEN.

Kalmár Lajos, aradi fiatal iparos folyó évi február hó 3-án eljegyezte Klafter Jakab büttyini kereskedő kedves leányát, Gizellát.

Székely Géza, aradi földbirtokos eljegyezte Justh Gyula orsz. gyűlési képviselő szép és kedves leányát, Matild kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

Westmann Jakab, egy tiszteletre méltó öreg úr elhalálzásáról értesülünk részvétellel. A megboldogult hosszú ideig volt aradi pol-

gár, s mint ilyen a közbeoszlést érdemelte ki. Temetése vasárnap ment végbe, nagy részvét mellett.

† Petrovics György. Özvegy Petrovics Györgyné szül. Fial Emma és gyermekei Ilona, Mihály, György és Erneszt, továbbá főtiszt, Petrovics Leontin testvére, ugy számos rokon és jóbarát nevében is fájdalmas szívvel jelentjük a felejtethlen jó férj, legjobb apa, testvér, rokon Petrovics György nyug. kir. járásbíró és ügyvédnek 1895. évi február hó 2-án délután 1 és fél óraker életének 64-ik és boldog házasságának 22-ik évében hosszabb szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi február hó 4-én délelőtt 10 óraker tétetnek a gör. kel. szertartás szerint a családi sírboltba örök nyugalomra. Aldás poraira!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Jubiláló egyesület. Az aradi hadászegetesület tagjai vasárnap este ünnepelték meg az általuk létesített egyesület fennállásának tizenöt éves jubileumát. Az ünnepélyt természetesen bankett követte, melyen az első felköszöntőt a királyra Berán Antal elnök mondotta, ki később Bánhidy Antal bárót éltette. Felköszöntötték még Edvi-Ilés László tb. elnököt, Berán Antalt, s az egyesület buzgó tagjait. Sok toasztot mondott Keppich Zsigmond.

(*) Az aradi polgári jótékony egyesület szombaton tartotta rendes évi közgyűlését. S a rol Domokos elnök melegen emlékezett meg Andrányi Kálmán és Schwarts Zsigmond elhunytáról. A közgyűlés jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki az elhunytak felett. Ezután felolvasták az egyleti számvizsgálók évi jelentését, melyeket a közgyűlés eghangulag tudomásul vett. Tedeschy Viktor pénztárnoknak pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Varjassy Lajos egyleti titkár lemondá.át terhes elfoglaltsága miatt a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul. A megüresedett titkári állásra Kovács Vinczét választották meg. A választmányban elhunyt Schwartz Zsigmond helyébe Varjassy Lajost választották. A jegyzőkönyv hitelesítésére Virágh Lajost és dr. Posgay Lajost kérték fel.

(*) Az aradi lsr. kihásasító egyesület vasárnap délelőtt tartotta Rosenber Lipót egyleti alelnök alatt rendes évi közgyűlését. Elnök konstatalta a jelenlevők határozatképességét, üdvözli az egybegyűlteket és felkéri Löwinger Ferencz, Szilágyi Albert és Wechsler Ede egyleti tagokat a jegyzőkönyv hitelesítésére. A tárgysorozat megkezdése előtt megemlékszik elnököl boldogult Sohwarz Zsigmond 27 éven át kevés megszakitással volt egyleti elnökröl, kiemelni ének érdemeit, mint az egyesület alapítói egyikének és buzgólkodását az egyesület fejlesztése érdekében és indítványozza, hogy ennek az érdemdus elnöknek néve a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíttessék. Ezen indítvány eghangulag elfogadtatik. — Felkéri ezután Neumann Armin egyleti titkár a választmány jelentésének, ugyszintén a számvizsgáló bizottság jelentésének felolvasására, mely utóbbi szerint az egyesületnek számadásai, utalványai és könyvei, valamint összes vagyona a legnagyobb rendben találattott. Ennek eléget téve, eghangulag megadatik a felmentvény ugy a tisztikarnak, valamint a választmánynak. Elnök indítványára köszönet nyilvánítatik a múlt évi számvizsgáló bizottságnak. — Kohon S. N. indítványára kimondatik, hogy a módosított alapszabályok a választmány és azután egy rendkívüli közgyűlésnek előterjesztessenek. — A választás tartamára megválasztatik Preisch Vilmos kor-elnöknek. — Rosenberg Lipót indítványára eghangulag megválasztanak a számvizsgáló bizottságba az 1895-dik évre: dr. Grossmann Jakab elnöknek, Goldfeld Jakab, Ottenberg Tivadar és Raucher Adolf tagoknak. Továbbá a választási bizottságba dr. Kiss Dávid elnöknek, Moskovits Izidor és Berger Adolf tagoknak. A választás eredményét következőben hirdetik ki. Elnök: Kohon S. N., alelnök: Rosenber Lipót, alapítókegondnok: Elos Armin, pénztárnok: Moskovits Izidor. Ellenőr: Barth Lajos. Választmányi tagokul: Deutsch Ar-

min, Deutsch Mór, Goldfeld Lajos, Krönberger Mór, Preisach Vilmos, Pollak Gyula, Roth Lajos, Singer Adolf, Wehler Ede, Weisz Dávid, Weisz Sándor és Löwinger Ferencz.

(*) A hadastyán-egylet közgyűlése. Az öreg harcosok közgyűlése vasárnap délelőtt volt a városház emeleti kistermében, melyen mint egy hatvanan vettek részt. A közgyűlést Nyári Béla elnök nyitotta meg. Leikes szavakban üdvözölte a tagokat az összetartásra serkentette. Böhm József olvasta fel ezután az egyleti és pénztári jelentéseket, melyből kiemeljük, hogy az egyleti tagok sorából elhalt öt, betegségyben részesült 17, Labodán Jánost pedig az egyleti tagok sorából kizárták botrányos magaviselete miatt. Az egyesület vagyona 5481 forint 56 kr. A közgyűlés a jelentéseket eghangulag tudomásul vette s a számvizsgáló bizottságnak a felmentvényt megadta. Stamberger József indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy jövőre nemzeti ünnepélyekre az összes egyesületi tagok egyenruhában rukkolnak ki, Nagy János indítványára pedig az egyesületi tagok Gömöri Gyula vendéglőjében a farsang folyamán társasösszejövetelt rendeznek.

(*) Az aradi asztalos segépek szakegylete február hó 17-én (vasárnap) délelőtt 9 óraker, az egyesület helyiségében rendes évi közgyűlést tart. Napirend: 1. Az évi jelentés és számszámadások előterjesztése. 2. Tiszttüjtás. 3. Esetleges indítványok tárgyalása.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 9. Az aradi tornászok társasestélye a Krispin-teremben.
Február 16. Az aradi polgári jótékony egyesület jelmezbalja (Fehér Kereszt).
Február 16. A kurtica olvasó-egylet táncestélye.
Február 21. A szegény tanulókat segélyző egyesület jótékonyestély balja (Fehér kereszt).
Február 24. A szárnyaskerek dalkör álarosos balja a Fehér keresztben.

A tanítók piknikje.

— Február 2. —

Szombat este nyolcz órára szorongásig megtelt a polgári fiiskola diszterme intelligens hallgató és balázó közönséggel.

A tanítók előkelő nagy serege hozta össze ezt a nagy publikumot hangversenyt hallgatni és táncolni.

Egyikben sem volt hiány.

A koncert műsora rövid, de annál tartalmasabb volt, a tánc pedig a szó igazi értelmében vett „hajnal hasadásig” tartott.

Földes Lujzika k. a. exellens hegedűjátéka nyitotta meg a hangversenyt, Darányi János zongorakisérére mellett.

A kisasszony nem mindennapi művészetének hosszu és lelkes tetszésnyilatkozattal adózott a közönség.

A taps szüntével Molnár Géza mérnök ült a zongora elé és játszott a koncertszámaait óriási fizikai erővel, nagy technikával, a hallgatóság osztatlan tetszése mellett.

Végül Vass k. a. énekelt. Hangja tisztán, tuden csegett, megtöltve a termet. A tetszés hangos nyilatkozata természetesen nem maradt el, ugy, hogy ráadást is kellett adnia.

Azután megkezdődött a tánc. A szép rendben ülő sorok megbomlottak, a beszéd egy zürös zivajjá vegyült össze, a párok összekavarodtak és csak a zene első felhangzó ütemére sorakoztak egymás után lejtő kigyóvonallá.

Mondhatni, hogy egész Arad intelligenciája adott ott a bálteremben randevut. — Sürgés-forgás volt mindenütt, különösen a buffet volt látogatva.

A notabilitások közül jelen voltak: Salacz Gyula kir. tan. polgármester, Krausz pénzügyigazgató, Gaudernak huszárezredes, Butyka y honvédörnagy, Veszits cs. és kir. őrnagy, Himpfner Béla főgymnáziumi, Boros Vida főrealiskolai igazgatók, Varjassy Arpad tanfelügyelő, Kornay Károly kir. közjegyző, Millig József iskolafelügyelő, stb.

Az első négyzet mintegy 140 pár táncozta. A hölgyek névsorát tudósítónk a következőképen adja.

A s s s o n y o k: Boros Beniné, Gaudernak eszredesné, Víz Istvánné, Boros Vidané, Hauser Károlyné, Butyka y őrnagné, Veszits őrnagné, Brankovits Györgyné, Millig Mátyásné, Vizer Lajosné, Nagy Sándorné, Illies Györgyné, dr. Gross Endréné, öz. Drescherné, Kornay Károlyné, Kömives Józsefné, dr. Priegl Istvánné, Nachtnébel

Odönné, öz. Neumanné, Preisinger Józsefné, Halmay Andorné, öz. Hoffbaueré, Orody Nándorné, (Glogovác), Krausz Józsefné, dr. Rosenberg Károlyné, dr. Lowinger Miksáné, Keller Józsefné, dr. Wiener Gyuláné, Szathmáry Jánosné, Arányi Béláné, Radinich Józsefné, Kristyóry Jánosné, Aknai Andorné (Világos), Scherhag Henrikné, Petrovits Antané, Földes Kelemenné, öz. Antalfy Endréné, Weidenfeld Lajosné, Stepniczka Manóné, Obetkó Kálmáné, Magyary Ferenczné, Schmiedt Vilmosné, Kövesdy Ignáczné, Himpfner Béláné, dr. Richter Aladárné, Varga Jánosné, Szöllőssy Károlyné, Marinkovits Jánosné, dr. Weidenfeld Istváné, Dancs Ferenczné, Péterffy Antalné, Lejtényi Sándorné, Záray Odönné, dr. Tisch Mórné, Szilágyi Györgyné, Szida Györgyné, Máday Mátyásné, öz. Hinnerné, Somogyi Agostonné, öz. Gászné, Vass Mátyásné, Szathmáry Istváné, Mistét Sándorné, Schrodtt Györgyné, Zemplényiné, Edvi Illés L. né, Bruschné, öz. Lusztigné.

Leányok: Salacz nővérek, Vass Ida, Hoffbauer Olga, Manhercz Anna, Kristyóry Ilonka, Keller Janka, Werner Janka (Györök), Boros nőv., Fischl Róza (Kovaszincz), Földes Luiza, Antalfy Boriska, Simon Karolin, Rigó Mariska, Hauser Henriette, Péterffy Sárka, Cziffra Ilonka, Tones Irma, Prinner Margit, Edvi-Ilés Lenke, Junga Margit, Czeiler Ilonka, br. Fechtig nővérek, Máday Karolin, Kositzky Elza, Hinner nővérek, Magyary Ilma, Dengl Luiza, Krause nővérek, Millig nőv., Vizer Szeréna, Drescher Gizella, Kornay Ilonka, Rimanócsy Luiza, Kopp Mariska, Czeiler nővérek, Károssy nővérek, Hanacsek Luiza, Orody nővérek (Glogovác), Marinkovits nővérek, Krausz Mariska, Ursits nővérek, Arányi Margit, Scherhag nővérek, Tanffy Mariska, Grek Mariska, Tabakovits nőv., Dengl Luiza, Mihajlovits Hermin, Drescher nőv., Király k. a. stb.

(=) **Mulató iparos ifjuság.** Jesti sikerült táncmulatságot rendezett szombaton este az aradi iparos ifjak önképzőköre az ipartestületi diszteremben. A hangos mulatságot szépen látogatta a meghívott közönség, melynek soraiból az egyik négyesre száz pár telt ki. A tap alá valót Albert Peti jales zenekara szolgáltatta. A jelen voltak névsorát itt adjuk:

Leányok: Huber Mariska, Klínger Éva, Faragó Róza, Szalkay Emma, Tóth Erzsike, Knöbl nőv., Fock Adel, Eberleinn Janka, Engl Fánika, Schlésinger nőv., Neumayer Mariska, Morelli Juliska, Stéger Hermína, Sirkai nőv., Goldstein nőv., Glutig nőv., Szibig Ida, Deák Ilonka, Szina Gizella, Hajdu Mariska, Bajer Teréz, Fiola Róza, Takács Paula Dávid Mariska, Dochnál Mariska, Ratkay Ilonka, Kenderesi Anuska, Reichenberg Regina, Weissbrunn Regina, Duposa Mariska, Murka Jozsefné, Staudinger Teréz, Schvaroz Mariska, Szűcs Mariska, Szalay Etel, Nikios Helén, Went Ilonka, Engl nőv., Kovács Mariska, Stern Róza, Csatlós Malvin, Fodor Etelka, Sonleiter Irma, Fischer nővérek, Török Ilonka, Barton Margit, Galsa Mariska, Jassek Ilonka, Tódia Mariska, Jassek Katicza, Radocsányi Juliska, Schvaroz Ilonka, stb.

Asszonyok: Huber J. né, Klingerné, Tóth Mihályné, Neumayeré, Bayer Ferenczné, Schlesingerné, Stégeré, Hubertné, Glutig Józsefné, Schaffer Józsefné, Knäbel Ferenczné, Engné, Eberlein Ferenczné, Takács Istvánné, Csatlósé, Dávidné, Jassekné, öz. Deákné, Szida Pálné, Morrelliné, Schvaroz Nándorné, Radocsányiné, Kovácsné, Sterné, Rutkayné, Reichenbergné, Weissbrunné, Szalayné, Hubertné, Sipkai Józsefné, Dohnálné, Ambrosi Jenőné, Szentjobbiné. stb.

(=) **A waggonyári vasesztorgályosoknak** február hó 16-án lesz az első zártkörű táncvigalmuk a városi díszteremben. Ez alkalommal a zenét a házi ezred zenekara szolgáltatja. A rendező bizottság tisztelettel felkéri mindazokat, a kik meghívót még nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy a rendezőség bármelyik tagjához fordulni sziveskedjék. Előre váltott család-jegy 1 frt 50 kr., személy-jegy 80 kr. Pénztárnál család-jegy 1 frt 80 kr., személy-jegy 1 frt. A rendezőség nagy buzgalommal fáradozik a mulatság sikere érdekében.

(=) **Tűzoltóházi Radnán.** A radnai önk. tűzoltóegylet f. hó 1-én kitűnően sikerült táncvizigalmat rendezett, melyen az egész környék intelligenciája megjelent s pompás hangulatban a reggeli óráig mulatott. A bálon összes bevétel 163 frt 25 kr., a kiadás 75 frt 75 kr volt, a tiszta jövedelem tehát 88 forint. Az első négyest 40 pár táncolta. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Bratta Károlyné, Bárány Jánosné, Csascher Józsefné, öz. Moldoványi Józsefné, Nepp Antalné, Pellegrini Józsefné, Popovits Demeterné, öz. Szmolencsny Józsefné, Szalmay Ferenczné, Vekov Ferenczné, Vitib Jánosné, Valthir Adámné stb.

Leányok: Berta Gizella, Bratta Emilia, Brunenschonkel Málvin, Denagy Julia, Harbuth Francziska, Hingler Gizella (Arad) Nepp Rozália, Meisz Zsófia (Lippa), Popovits Magdolna, Putics Julia (Paulis), Smidt Janka, Schmidt Aranka, Szmacsk Mariaka, Valthir Ilonka stb.

(=) **Az aradi cipészegylet zászló szentelés** óta szombaton tartotta meg első mulatságát, mely a „Vadember“-hez címzett vendéglőben folyt le, s daczára annak, hogy-e napon annyi mulatság volt, mégis jó sikerült. Az első négyest 50 pár táncolta. Ott mulatnak:

Asszonyok: Pakasián Sándorné, Englesz Mihályné, Göllner Antalné, Olárné, Pente Lajosné, Fehér Jánosné, Stefania Györgyné, Schrodtt Lajosné, Scönné, Várhöl Lászlóné, Luckné, Fischerné, Gyárfásné, Kovácsné. Vecz Jánosné, Huher né, Frennerné, Sifelbaueré, Popperné, Langné, Henosné, Fenfacherné, Virághné, Lászné, Bogasné stb.

Leányok: Polifka nővérek, Proszak Anna, Fehér Boriska, Meoz Magdolna, Klug Luiza, Jozsefné, Huber nővérek, Meroz Janka, Vesely Ilona, Dobsa Róza, Dudás Julianna, Lüdner Margit, Huber Mariska, Fehér Katicza stb.

(=) **A lippai áll. polg. és középkereskedelmi iskola** szegény tanulóinak segélyalapja javára február hó 16-án a „József Főherceg“ szálloda nagytermében táncozzal egybekötött hangversenyt rendez.

= **A kovaszinczi községi iskola** javára február hó 16-án zártkörű pikniket rendeznek. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj: Személy-jegy 1 frt 50 kr. — Család-jegy 3 frt. Feltűzések hirtalpig nyugtáztatnak.

(=) **Táncmulatság Uj-Áradon.** Az új-aradi fiatalok kitétt magáért az ideai farsangban. Az új-árad-zeigmondházi egyesült tűzoltóegylet javára rendezett szombat este a „Szöllőshöz“ címzett vendéglőben táncmulatságot, melyen úgy a vidékről, mint Aradról is számosan vettek részt.

Az első négyest mintegy 70 pár táncolta. A jelen volt hölgyek névsora:

Leányok: Berthe Aurélie és Adel, Herman Ilonka, Wirth Mariska, Maurer Róza, Grünwald Etelka, Kolb Teréz, Schark Paula, Frank Aurelia, Kovács Boriska, Aschauer Juliska, Prashka Róza, Kasztor Lenke, Klugovics Emilia, Lenhardt Erzsébet, Kresz Józsefné, Wintz Róza, Firmer Mariska, Weil Mariska, Hermann Róza (Arad), Pávay Fánika (Fehértemplom), Krausz Miczi (Arad), Buzáky Eleonora (Arad), Geld Emilia, Morschl Mariska, Ducek Francziska.

Asszonyok: Berthe Györgyné, Fehér Ferenczné, Treytler Gusztávné, Thais Miklósné, Braun Samuné (Arad), Schork Mártonné, Maurer Károlyné, Hermann Mártonné, Straub Henrikné, Krebs Gyuláné, öz. Braschkáné, Gehl Nándorné, Willi Lenhardté, öz. Kovácsné, Buzákiné (Arad), Strand Éváné, Frank Józsefné, Grünwald Zeigmondné, Wirth Péterné, öz. Morschné, öz. Durkáné, Fraimer Jánosné, Wirszt Miklósné, Klugovics Adámné, Hermann Jánosné (Arad).

(=) **Még egy bál referáda.** Egy ellenállhatatlan „urasági legény“ az alábbi, szó szerint közölt tudósításban számol be arról a „fényes“ bálról, a mit ő rendeztek. Nem akarjuk a derék báli Olio kedvét a további irástól elvenni, azért hát, — Isten neki — álljon itt az ő referádája is.

Afényesen Sikerült urasági Legény bál Amirtl Károlyné vendéglőjébe folyó év február 1-án tartott bál igen fényesen sikerült 9 orakor már annyira megtelt teltek a szobák és a táncsterem Hogy alég lehetett helyet kapni A két derék fiatal rendezők nem voltak képesek a neveket egyenként fel írni Hanem Kívánjuk a jelen volaknak Agy a jo Isten Hogy mindég olyan jó Hangulatba legyenek mit bába volt különsem a hölgyeket kiemelve oly elegás festarlet jelentek meg Hogy fejűlmulja bár mely Iparos balat.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Február 5. (Kedd) **Aszalay uram leányai**, vigjáték.
 Február 6. (Szerda) **Ármány és szerelem**, színmű.
 Február 7. (Csütörtök) **Bányamester**, operetta.
 Február 8. (Péntek) **Vadorzók**.
 Február 9. (Szombat) **Faust**, opera.
 Február 10. (Vasárnap) Délután: **Charlie néni**, bohózat; este: **Szókimondó asszonyság**, színmű. (Bérlét szünetben.)

* **Küry Klára vendéglátéka.** Biztos forrásból értesülünk, hogy Küry Klára a népszínház ünnepeit divája f. hó 15-én kezdi meg vendégszerepléseit az aradi színházban.

* **Aszalay uram leányai.** L. Arronge kitűnő vigjátékát adják ma a színházban. A rendkívüli mulatságos darab, melynek főbb szerepeit Balassa, Tompa, Benedek, Foriss, Tolnayné, Rónaszékiné, Angyal, Novák és Pajor fogják játszani, még kedves emlékében van a közönségnek a tavalyi szezomból és a mai előadás iránt is élénk érdeklődés nyilvánul.

* **Párját Nagy-Körös!** Ilyen címen jelenik meg a „Pestmegyei Hírlap“ kiadásában Kecskeméten legközelebb egy humorisztikus kötet, melynek szerzője Szegfű Gyuricza. A kötet 7—8 ivre fog terjedni s 300—400 adomát, ércset, humorisztikus történetet s satirikus verseket tartalmaz. Ara egy korona lesz, mely Kecskemétre a „Pestmegyei Hírlap“-nak küldendő.

TÁVIRATOK.

Személyi hírek.

Bécs, február 4. (Saját tud. táv.)
 O felsége tegnap délben **ernő Agost** cumberlandi herceget kihallgatáson fogadta. — **Fejérváry Géza** báró honvédelmi miniszter, ki két napig itt tartózkodott, ezen idő alatt **Krieghammer** lovag közös hadügyminiszterrel értekezett. — **Jósika** báró ő felsége személye körüli miniszter ma reggel Gyulafehérvárról ideérkezett és lakásában, a magyar ministeriumban szállt le. — **Angerer** dr. hercegeket **Rainer** főherceg tegnap kihallgatáson fogadta.

Az új államtitkárok.

Budapest, február 4. (Saj. tud. táv.)
 Biztosnak mondják, hogy az új államtitkárok a következők lesznek: A pénzügy-nél **Gränzenstein**, a kereskedelminél az első **Vörös László**, a második **Csörghő**, a belügyben **Latkóczy**, az igazságügyben pedig **Ploss Sándor**.

A „Pesti Napló“ sajtópöre.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.)
 A „Pesti Napló“-ban közzétett földművelési miniszteriumi táviratok ügyében a tárgyalásokat megkezdték. A vádlottak: **Abányi** hatóság elleni erőszakért, **Barna** (Braun) és **Ossoly** volt díj-nok, megvesztegetésért, illetve hivatalos titok elárulásáért. Az ítéletet valószínűleg holnap hirdetik ki.

A kasszabetörés tettesei.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)
 A legutóbbi kasszabetörések elkövetői közül kettőt elfogtak. A nemzetközi betörő banda tagjai: **Dimitri** és **Szpaljo**, akik európai hírhedségek.

A dunaszerdahelyi választás.

Dunaszerdahely, január 4. (Saj. tud. táv.)
 Délután 4 óráig Erdélyire 1034, **Bakon** nyira pedig csak 445 szavazat szedett be.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.)
 Erdélyi igazságügyminiszter **556** szótöbbséggel **Bakon**yi Elek néppárti jelölttel szemben képviselővé választott.

A bonyhádi kerület.

Bonyhád, február, 4. (Saját tud. táv.)
 A rendkívüli erős papi izgatás daczára **Perczel** miniszter győzelme biztos.

Az egyház gyásza.

Debreczen, február 4. (Saj. tud. táv.)
Könyves Tóth Mihály hírneves
egyházi szónok, 86 éves korában meghalt.

Közlekedési akadály.

Bécs, február 4. (Saj. tud. távirata.)
Az óriási hóvihár következtében délen a
a forgalom Triesztnak szünetel.

Elítelt gyilkosok.

Algir, február, 4. (Saj. tud. táv.) Az
esküdtszék Areskit kilencz gyilkos-
társával együtt halálra ítélte.

Bányarobbanás.

Montceau, február, 4. (Saj. tud. táv.)
Az itteni kőszénbányában óriási robbanás
történt. A romok között eddig 100 ha-
lottat találtak.

KÖZGAZDASÁG.

= Vásár Pécskán, O-P écskán — írja
levelezőnk — a vásár 2-án kezdődött. Szar-
vasmarhákból 2000, lovakból 2500 volt felve-
zetve. Vevők hiányzottak: Egyedüli vevők a
Neumann Testvérek voltak, kik jó ökröket
páronként 380 forintért vettek. Vasárnap és
hétfőn volt a belső vásár meglehetősen élénk
mellett.

**Az aradi polg. takarékpénztár-részv.-társ.
forgalmi kimutatása 1895. január hóról.**

Takarékpénztári betétek.

Álladék mult hó végén frt 1.321.157.82
Betétel folyó hóban " 80.835.84
Összesen frt 1.401.993.16
Visszafizetés ugyanezen idő alatt " 119.445.51
Álladék folyó hó végén frt 1.282.547.76

Záloglelt:

Álladék mult hó végén frt 1.942.300.—
Kibocsátott folyó hóban frt 130.000.—
Összesen frt 2.072.300.—
Kiszorított frt 82.000.—
Álladék f. hó végén frt 2.040.300.—

Váltóleltmitold.

Tárcaálladék mult hó végén frt 681.135.96
Leszámított folyó hóban " 856.490.88
Összesen frt 987.626.84
Beváltott és visszleszámított ugyan-
ezen idő alatt " 269.740.29
Tárcaálladék folyó hó végén frt 717.886.55

Előlegek értékpapírokra:

Álladék mult hó végén frt 407.421.80
Uj előlegek folyó hóban " 5.999.44
Összesen frt 413.421.24
Visszafizetés ugyanezen időszakban " 23.274.49
Álladék folyó hó végén frt 890.146.75

Jelzálog-kölcsönök:

Álladék mult hó végén frt 2.266.008.44
Engedélyezett és kifizetve f. hóban " 197.098.24
Összesen frt 2.463.106.68
Visszafizetés ugyanezen időszakban " 34.023.70
Álladék folyó hó végén frt 3.429.082.98

Pénzforgalom:

Álladék mult hó végén frt 44.397.80
Bevételek folyó hóban " 781.586.93
Összesen frt 825.984.73
Kifizettettek ugyanezen időszakban " 794.115.76
Készlet folyó hó végén frt 31.868.47

Arad, 1894. január hó 31-én.

Az aradi polgári takarékpénztár
igazgatósága.

S z e s z á z l o t.

— Február 4. —

Mai jegyeseink: Készaru nagyon nyers szesz 52.75,
kiszárazott 58.— hordó nélkül per 100 liter % beleszerve
35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. február 4.

Magyar aranyjárdék 4%	125.—
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	128.—
Magyar ezüst 4 1/2%	103.50
Magyar keleti vasút 1876.	125.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 4. d. a. 6 óra.

F a j	Írányt	100 klg. ár	
		frttól	frtíg
Buza bászai uj		6.50	6.75
Buza tiszavidéki		6.55	6.80
Buza pestvidéki		6.50	6.75
Buza fejmegyei		6.50	6.75
Buza báoskai		6.60	6.85
Rozs uj, I-ső rendű		5.45	5.50
Rozs uj, II-od rendű		5.40	5.45
Arpa takarmány		5.80	6.15
Arpa égetni való		6.30	6.80
Arpa sörfőzdei		7.15	8.15
Zab		5.90	6.30
Tengeri bászai		6.10	6.15
Tengeri másnemű		6.—	6.05
Káposzta-repoze bászai			
Köles		6.20	6.80
Határidőre	Buza szept.-okt.	6.57	6.59
	Buza márcz.-ápr.		
	Buza máj.-jun.	5.49	5.59
	Rozs szept.-okt.	6.19	6.21
	Tengeri jul.-aug.		
	Tengeri aug.-szept.		
	Tengeri októberre		
	Zab márcz.-ápr.	6.0	6.08
	Zab szept.-okt.		
	Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.	10.50	10.60

LEGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		H ő m é r s é k l e t C°	
	legma- gasb	legalan- tabb	legma- gasb	legalan- tabb
Jan. 26	751.1	750.5	8.3	— 3.7
" 27	59.4	52.5	0.2	— 8.2
" 28	59.0	56.0	— 1.5	— 9.0
" 29	56.5	55.8	— 0.4	— 6.8
" 30	60.1	58.8	— 1.2	— 7.8
" 31	62.6	62.4	— 0.2	— 10.0
Febr. 1	64.2	61.0	3.5	— 9.8

Hó és nap	S z é l		Felhőzet általanban	Csap. mm.	Észrevétel
	iránya	erőssé- g			
Jan. 26	K.	5	borult	4.7	este esik
" 27	EN.	4	félborult	ny.	hónyomok
" 28	EN.	4	borult	3.0	este havaz
" 29	EK.	4	borult	3.8	este havaz
" 30	K.	4	borult	—	—
" 31	EK.	3	félborult	1.1	reg. köd, d. u. hó
Febr. 1	K.	5	borult	4.5	ha. as. e-s

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi február hó 4-én reggel 8 órakor észlelt viz-
állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén

Észlelési állomás	Hőmérték C°	Időjárás	Vizállás	
			Vizállás cztimétr.	Légsűrűség cztimétr.
Branyicska	— 2°	havaz	+ 8	—
Gyulafehérvár	— 3°	fehős	— 24	—
Arad	— 3°	fehős	— 118	—
Makó	— 4°	fehős	+ 160	—
Szeged	— 3°	fehős	+ 342	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1895. február 4.

A m. kir. felyammérnöki hivatal.

Aradvárosi színház.
Évadberlet 123. szám. Haviberlet 3. szám.

Kedden, 1895. február 5-én
Aszalay uram leányai.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: L. Arronge S. Magyarosi-
totta: Ujházi Ede.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Geza.**

NYILTTÉR.

Minden külön értesítés mellőzésével ez uton kívá-
nom t. barátaim és ismerőseim szives tudomására hozni,
hogy eljegye tem Baumann Ilona kisasszonyt, özv.
Baumann Benedekné urhölgy kedves leányát Aradon.

Dr. Nádai Gyula,
simándi ker. rabbi.

98—1—1

25853/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. minisz-
ter ur 7286/94. sz. a. kelt rendelete nyomán
ezennel közhírré tétetik, hogy a csehországi cs.
kir. helytartóság f. évi november hó 5-én
153,685. sz. a. kelt hirdetménye szerint a ma-
gyarországi sertések azonnali levágás céljából
mindazon csehországi városokba bevihetők, me-
lyekben közbárány van, hova az állatok a
vasuti állomástól lófogatu kocsikon szállítandók.
Arad, 1894. december 15.

A városi tanács.

Magv. kir. államvasutak. Uztelvezetőség Aradon.
23805/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állo-
mástan levő pályavendégib bérletére ezennel zárt
ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és
tart ezen időponttól számított három éven át,
vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak
aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes
hivatalos órákban megtekinthetők, miért is aján-
lattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik
és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon «Aján-
lat a piskii pályavendégib bérletére» felirattal
ellátott ajánlatok lepecsételve 1895. évi már-
czius hó 15-én déli 12 óráig alulírott üzletvezo-
tőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz fo-
rint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas
értékpapírokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14.
déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzlet-
vezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt
nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitű-
zött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétet-
nek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon,
a bérösszegre való tekintet nélkül történik.
Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre
ingyen selyempetét kívánnak, felhivatnak,
hogy a polgármesteri hivatalnál jelent-
kezve neveiket s a kívánt pete mennyisé-
get az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb pe-
tére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a
peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik
magukat.

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállítani
a hozzá legközelebb eső kir. beváltó in-
tézethez, mely a pete kiosztás alkalmával
megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül ar-
ra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, ki-
loként egy forintjával váltatnak be, csak
a külsőleg fekete gubók, mint teljesen
haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjá-
val beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bár-
ki másnak eladnak, egy később meghatá-
rozandó összeg erejéig meg fognak bü-
ntettetni.

Arad, 1895 évi január hó 18.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

Egy élénk forgalmu helyen levő

bolthelyiség

mellette levő lakással előnyös feltételek mellett április 1-től

kiadó. 92. I—I.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

445. sz.

91. I—I.

Arverési hirdetmény.

A szudriási m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó bozsuri vágásban 1894. év folyamán házi ag termelt tizenhatszázötven (18500) ürm³ kemény dorongfánaak eladása iránt Lugoson a m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében f. évi február hó 18-án délelőtti 10 órakor írásbeli versénnyel összekötött nyilvános árverés fog tartatni. Kikiáltási ár ürköbméterenként 85 kr. Az árverésen résztvevők kötelesek a kikiáltási ár 20%-át bánatpénzül az árverés megkezdése előtt letenni, 50 kros bélyeggel és a kikiáltási ár 20%-át tevő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlott ürmétereinkénti vételár, valamint a venni szándékolt famennyiségek úgy számokkal mint szóval is kiteendő, és azon nyilatkozat is felveendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, a szóbeli árverés megkezdése előtt benyújtandók. Ezen feltételek bármelyikének meg nem felelő, később beérkező, vagy utóajánlatok el nem fogadhatók. Az árverési és egyszrűmind szerződési feltételek az alólírt erdőigazgatóságnál és a szudriási erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Lugoson, 1895. január 29.

M. kir. erdőigazgatóság.

Egy házaspár

Házmeisteri minőségben f. évi márczius hó 1-től havi 15 frt fizetés mellett alkalmazást nyerhet. 89. I—3.

Elengedhetlen feltétel, hogy az asszony a román és német nyelvet tökéletesen bírja és jó főzőné legyen.

Bővebbet: Zádor Bertalannál. Szabadságtér 13. sz. II. emelet.

80/1895. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke: I. a városi kövezeti-alapnak terhére a folyó évben elrendelt munkák, u. m.: 1. a radnai-ut átkövezése, 2. a fegyver-utcának rendezése és az utcai vizek levezetése céljából kikövezett folyókák készítése, 3. a Forray-utca átkövezése, 4. Az aranykőz-utcai vizeket elvezető nyílt csatorna kikövezése, és II. 1000 köbméter tört kőnek szállítása iránt f. é. február hó 11-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási ára az egyes munkáknak a következő: az 1. alatti munkára nézve 7827 frt, a 2. alatti munkára nézve 1082 frt, a 3. alatti munkára nézve 750 frt, a 4. alatti munkára nézve 411 frt 15 kr, egy köbméter tört kőre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi január hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

M. kir. államvasutak.

29575/L. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszázötven forint, illetve 1895. évi július hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamódványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kívül a magyar nyelv szóval és írásban való bírása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgái állásra» borítékba zárva legkésőbb 1895. évi márczius hó 1-ig terjeszszék be; minthogy az ezen napon túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr, bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. december 24-én.

Az üzletvezetőség.

26389/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivélsügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik hogy a morvaországi cs és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasított körmű állatok (kivéve a ragados tüdőbóval fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás céljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közbégőhid van.

Arad, 1894. évi december hó 15.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén fe hivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűreszporral beszórássék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntetettai fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hómennyiség lerakóhelyeül a Maros me-der, a személerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldala az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla

alkapitány.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhívás.

A kocszi vezetők a színházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a színházba igyekedő gyalogosok testi épütségü veszélyeztetve van.

Elrendelem emélfogva, hogy a színelőadás kezdete és végeztével úgy az Atzél Péter-utczán, valamint a templom- és Deák Ferenc-utcsák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t. cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. december hó 27-én.

Sariot Domokos

főkapitány.

Az igen tisztelt közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon 6 éven át

Tóth és Sonn cég

alatt folytatott társas szabó üzletet a mai napon közös barátságos megegyezés utján megszüntettük és az üzletet az összes cselekvő és szenvedő vagyonnal átvevén azt

Sonn József

ezelőtt „MÜNZ F.”

törvényszékieleg bejegyzett cégem alatt a társas cég által

eddig birt helyiségben (Andrássy-tér Bing ház)

fogom tovább vezetni.

Hogy t. vevőim minden igényeinek eleget tehessek, üzletemben kitünő szabásról gondoskodom, nemkülönben a legjobb minőségű bel- és külföldi szövetek és választékát tartom raktáron, valamint pontos és jutányos kiszolgálás által is megelégedésük elnyerésére fogok törekedni.

Midőn társas cégünk iránt eddig tanúsított jóindulatáért köszönetemet kifejezem, kérem azt számomra továbbra is fenntartani,

kiváló tisztelettel

SONN JÓZSEF.

83. 2—10.